

1 - Mijn rechten tijdens het onderzoek

A. Verloopt het onderzoek anders omdat ik buitenlander ben?

Nee, dit heeft in principe geen gevolgen voor het strafrechtelijk onderzoek.

Als u zich niet voldoende verstaanbaar kunt maken in het Duits, hebt u het recht om een tolk te vragen. Deze zal kosteloos worden aangesteld tijdens uw verhoor. U bent niet verplicht vragen te beantwoorden als de tolk niet aanwezig is en dit wordt u ook afgeraden. De tolk vertaalt de vragen die u worden gesteld in een taal die u begrijpt, en vervolgens uw antwoorden in het Duits.

De tolk moet in ieder geval de informatie en instructies over rechtsvragen die u volgens de wet moeten worden verstrekt, vertalen. Als u dat wenst, zal de tolk u ook bijstaan in uw contacten met een toegewezen advocaat (maar niet met een zelf gekozen advocaat).

Als u in kennis wordt gesteld van een bevel van de rechtshandhavingsinstanties of een rechterlijke beslissing, kunt u ook verzoeken om bijstand bij de vertaling van deze documenten. Als u uw dossier wilt raadplegen, kunt u alleen de hulp van een vertaler inroepen als u geen advocaat hebt en het onredelijk is te verwachten dat u zelf voor de vertaling van de relevante delen van het dossier zorgt.

B. Welke fasen zijn er in het onderzoek?

- Het doel van het strafrechtelijke onderzoek is vast te stellen of er een strafbaar feit is gepleegd en zo ja, door wie.
- Zodra er een onderzoek is ingesteld tegen een persoon die wordt verdacht van een bepaald strafbaar feit, wordt die persoon als verdachte beschouwd.
- De rechtbank moet in het onderzoek bepaalde stappen nemen. Zij moet het strafbare feit reconstrueren en een zogeheten contradictoire procedure voeren. De openbare aanklager (*Staatsanwalt*) en de verdachte zijn, samen met de advocaat van laatstgenoemde, bij deze procedure aanwezig en hebben het recht de ondervraagde personen vragen te stellen. De rechtshandhavingsinstanties kunnen de rechtbank ook verzoeken om nadere bewijsvoering, als zij dit in het algemeen belang noodzakelijk achten.
- Het openbaar ministerie en/of de justitiële politie mogen de meeste stappen van het onderzoek zelf en zonder toestemming van de rechtbank verrichten. Het gaat met name om onderzoek en verhoor, identiteitscontroles, inbeslagnemingen, onderzoek aan de kleding van een persoon en van de voorwerpen die hij of zij bij zich heeft enz.
- Voor het opleggen en verlengen van voorlopige hechtenis is een gerechtelijk bevel nodig. Hetzelfde geldt voor het gebruik van dwangmaatregelen die verband houden met de grondrechten (bijvoorbeeld huiszoeking op plaatsen die worden beschermd door de onschendbaarheid van de woning, toegang tot bankrekeningen, telefoontaps of analyse van telefoongegevens).
- Rechtshandhavingsinstanties moeten het onderzoek staken als er geen strafbaar feit is gepleegd of als de vastgestelde feiten niet voldoende zijn om de verdachte te veroordelen. In alle andere gevallen moeten de rechtshandhavingsinstanties, wanneer de feiten voldoende zijn vastgesteld, de verdachte voor de bevoegde rechtbank brengen.
- De rechtshandhavingsinstanties kunnen afzien van verdere vervolging in gevallen waarin het onderzoek niet is beëindigd maar waarin een veroordeling niet nodig lijkt omdat de verdachte (in de meeste gevallen) een boete betaalt. Deze optie is niet mogelijk wanneer het strafbare feit tot de dood van een persoon heeft geleid of wanneer het onder de bevoegdheid valt van een lekenrechter of een assisenjury, d.w.z. in gevallen waarin (gewoonlijk) een vrijheidsstraf van meer dan vijf jaar wordt opgelegd.

i. Bewijsgraving/onderzoeksbevoegdheden

De rechtbank moet in het onderzoek bepaalde stappen nemen. Zij moet het strafbare feit reconstrueren en een zogeheten contradictoire procedure voeren. De openbare aanklager en de verdachte zijn, samen met de advocaat van laatstgenoemde, bij deze procedure aanwezig en hebben het recht ondervraagde personen vragen te stellen. De rechtshandavingsinstanties kunnen de rechtbank ook verzoeken om nadere bewijsvoering, als zij dit in het algemeen belang noodzakelijk achten.

De rechtshandavingsinstanties, die leiding geven aan de justitiële politie, zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek. De justitiële politie stelt het onderzoek ambtshalve in, wanneer een derde een klacht indient bij de politie, of op bevel van het openbaar ministerie.

De rechtshandavingsinstanties of de justitiële politie moeten u in ieder geval inlichten over het feit dat er een onderzoek tegen u is ingesteld en waarom. Bovendien moet u worden meegedeeld dat u als verdachte niet verplicht bent een verklaring af te leggen en dat als u een verklaring aflegt, deze als bewijs tegen u kan worden gebruikt.

Als u het strafbare feit waarvan u wordt beschuldigd, hebt gepleegd en als u bekend (als u schuldig pleit), zal dit een belangrijke verzachtende factor zijn wanneer de rechtbank over uw straf beslist. Een schuldbekentenis heeft echter geen enkele invloed op het verloop van het proces.

ii. Inverzekeringstelling

Het openbaar ministerie en/of de justitiële politie mogen de meeste stappen van het onderzoek zelf en zonder toestemming van de rechtbank verrichten. Het gaat met name om onderzoek en verhoor, identiteitscontroles, inbeslagnemingen, onderzoek aan de kleding van een persoon en van de voorwerpen die hij of zij bij zich heeft enz.

iii. Verhoor

iv. Voorlopige hechtenis

Voor het opleggen en verlengen van voorlopige hechtenis is een gerechtelijk bevel nodig. Hetzelfde geldt voor het gebruik van dwangmaatregelen die verband houden met de grondrechten (bijvoorbeeld huiszoeking op plaatsen die worden beschermd door de onschendbaarheid van de woning, toegang tot bankrekeningen, telefoontaps of analyse van telefoongegevens).

U kunt alleen in voorlopige hechtenis worden genomen als u er sterk van wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd en als er een reden is om u vast te houden (vluchtgevaar, risico van het doen verdwijnen van bewijsmateriaal en risico van het begaan of uitvoeren van een strafbaar feit). Voor uw aanhouding (door functionarissen van de justitiële politie) is toestemming van de rechtbank nodig (tenzij u op heterdaad betrapt wordt of in geval van acuut gevaar).

Voorlopige hechtenis moet worden opgelegd door de rechtbank en ten uitvoer worden gelegd in een gevangenis. De justitiële politie kan u maximaal 48 uur vasthouden alvorens u onmiddellijk naar de rechtbank te verwijzen.

De wet bepaalt niet of en hoe u uw familie of vrienden mag informeren over uw hechtenis. In elke gevangenis zijn sociale diensten beschikbaar om u daarbij te ondersteunen.

De beslissing over uw voorlopige hechtenis moet u worden voorgelezen, zo nodig met de hulp van een tolk. U moet van deze beslissing een schriftelijke kopie krijgen. In de beslissing moet de aard worden vermeld van het strafbare feit waarvan u sterk wordt verdacht. Bovendien moeten alle feiten worden vermeld die naar het oordeel van de rechtbank uw hechtenis rechtvaardigen.

U moet tijdens de gehele duur van uw voorlopige hechtenis worden vertegenwoordigd door een advocaat. Als u er zelf geen benoemt, zal u een advocaat worden toegewezen.

De beslissing van de rechtbank om voorlopige hechtenis op te leggen wordt genomen tijdens een terechtzitting.

U kunt binnen een termijn van drie dagen beroep instellen tegen de beslissing tot het opleggen van de voorlopige

hechtenis of nadien tot het verlengen ervan bij de hogere regionale rechtbank (*Oberlandesgericht*).

Elke beslissing tot voorlopige inhechtenisneming geldt voor een beperkte periode. De beslissing tot voorlopige inhechtenisneming is veertien dagen geldig. De beslissing om uw voorlopige hechtenis voor de eerste keer te verlengen is een maand geldig. Een volgende beslissing tot verlenging van uw hechtenis is twee maanden geldig.

De voorlopige hechtenis mag in totaal niet langer dan zes maanden duren, maar kan worden verlengd in verband met de ernst van het strafbare feit.

C. Wat zijn mijn rechten tijdens het proces?

U hebt verschillende rechten, afhankelijk van de verschillende stappen en fasen van het onderzoek:

- Onderzoek en bewijsgaring
- Aanhouding en voorlopige hechtenis
- Strafklacht
- Voorbereiding van het proces door de verdediging

U hebt in alle gevallen, ongeacht het specifieke stadium van de procedure, de volgende rechten:

- U moet zo vroeg mogelijk worden ingelicht over het feit dat er een onderzoek tegen u is ingesteld, over het strafbare feit waarvan u wordt verdacht, en over uw belangrijkste procedurele rechten.
- U hebt in elk stadium van de procedure het recht een advocaat van uw keuze aan te wijzen of bijstand van een advocaat in het kader van rechtsbijstand aan te vragen. Als de feiten of de rechtsvragen complex zijn, kunt u vragen voor de gehele procedure een advocaat in het kader van rechtsbijstand toegewezen te krijgen. In strafrechtelijke procedures tegen buitenlanders die niet vertrouwd zijn met het Oostenrijkse rechtstelsel, zal dit hoogstwaarschijnlijk het geval zijn. In alle gevallen waarin dit nodig is, zal u sowieso een advocaat worden toegewezen als u er niet zelf een aanwijst. Als u niet wordt vertegenwoordigd door een advocaat in het kader van rechtsbijstand, moet u de kosten van de ingehuurd advocaat zelf betalen.

De belangrijkste fasen waarin u een advocaat moet hebben zijn: de gehele periode van voorlopige hechtenis, de gehele duur van de procedure voor opname in een instelling voor wetsovertreders met een geestelijke afwijking, de procedure voor een lekenrechtbank of een assisenjury, of de procedure voor een alleensprekende rechter, als op het strafbare feit een gevangenisstraf van meer dan drie jaar staat.

- Om uw dossier te raadplegen;
- Om te reageren op de beschuldigingen tegen u om of te zwijgen;
- Om te verzoeken om het verkrijgen van bewijs;
- Om beroep in te stellen tegen maatregelen van de rechtshandavingsinstanties of de justitiële politie en tegen rechterlijke beslissingen;
- Om een vertaler/tolk toegewezen te krijgen.

i. Heb ik recht op een tolk en op vertaling van de stukken?

Als u zich niet voldoende verstaanbaar kunt maken in het Duits, hebt u het recht om een tolk te vragen. Deze zal kosteloos worden aangesteld tijdens uw verhoor. U bent niet verplicht vragen te beantwoorden als de tolk niet aanwezig is en dit wordt u ook afgeraden. De tolk vertaalt de vragen die u worden gesteld in een taal die u begrijpt, en vervolgens uw antwoorden in het Duits.

De tolk moet in ieder geval de informatie en instructies over rechtsvragen die u volgens de wet moeten worden verstrekt, vertalen. Als u dat wenst, zal de tolk u ook bijstaan in uw contacten met een toegewezen advocaat (maar niet met een zelf gekozen advocaat).

Als u in kennis wordt gesteld van een bevel van de rechtshandavingsinstanties of een rechterlijke beslissing, kunt u ook verzoeken om bijstand bij de vertaling van deze documenten. Als u uw dossier wilt raadplegen, kunt u alleen de hulp van een vertaler inroepen als u geen advocaat hebt en het onredelijk is te verwachten dat u zelf voor de vertaling van de relevante delen van het dossier zorgt.

ii. Heb ik recht op informatie en op inzage in mijn dossier?

Als verdachte hebt u het recht uw dossier te raadplegen. Zo komt u meer te weten over het bewijs tegen u. In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk dat bepaalde gedeeltes van het dossier niet mogen worden ingezien. U hebt te allen tijde het recht uw eigen bewijsmateriaal aan te voeren.

iii. Heb ik recht op toegang tot een advocaat en het recht om een derde op de hoogte te stellen van mijn situatie?

U hoeft geen advocaat in te schakelen, behalve in de gevallen waarin vertegenwoordiging door een advocaat vereist is. U hebt evenwel te allen tijde het recht een advocaat te raadplegen als u dat wenst, ongeacht of u wordt vastgehouden of niet. Ook voor uw contacten met de bevoegde advocaat moet u een tolk ter beschikking worden gesteld.

Als u bent aangehouden en de naam kent van een advocaat door wie u verdedigd wilt worden, kunt u ook rechtstreeks of via de politie contact met hem of haar opnemen. Als u geen advocaat kent, kunt u een beroep doen op de beschikbaarheidsdienst van de balie.

iv. Kom ik voor rechtsbijstand in aanmerking?

U hebt in elk stadium van de procedure het recht een advocaat van uw keuze aan te wijzen of bijstand van een advocaat in het kader van rechtsbijstand aan te vragen. Als de feiten of de rechtsvragen complex zijn, kunt u vragen voor de gehele procedure een advocaat in het kader van rechtsbijstand toegewezen te krijgen. In strafrechtelijke procedures tegen buitenlanders die niet vertrouwd zijn met het Oostenrijkse rechtstelsel, zal dit hoogstwaarschijnlijk het geval zijn. In alle gevallen waarin dit nodig is, zal u sowieso een advocaat worden toegewezen als u er niet zelf een aanwijst. Als u niet wordt vertegenwoordigd door een advocaat in het kader van rechtsbijstand, moet u de kosten van de ingehuurde advocaat zelf betalen.

v. Wat moet ik weten over:

a. het vermoeden van onschuld

Rechtshandavingsinstanties moeten het onderzoek staken als er geen strafbaar feit is gepleegd of als de vastgestelde feiten niet voldoende zijn om de verdachte te veroordelen. In alle andere gevallen moeten de rechtshandavingsinstanties, wanneer de feiten voldoende zijn vastgesteld, de verdachte voor de bevoegde rechtbank brengen.

b. het recht om te zwijgen en geen voor zichzelf belastende verklaring af te leggen

Personen hebben het recht te weigeren te getuigen, onder meer als zij zichzelf of een familielid (artikel 156, lid 1, punt 1) anders zouden blootstellen aan het risico van strafrechtelijke vervolging, of als zij anders het risico lopen verdere belastende verklaringen tegen zichzelf af te leggen bovenop hun eerdere verklaringen in het kader van een tegen hen ingestelde strafprocedure.

vi. Welke speciale waarborgen zijn er voor kinderen?

Als kinderen of minderjarigen zelf slachtoffer of getuige van geweld zijn geweest, hebben zij recht op psychosociale en juridische begeleiding tijdens het proces.

D. Wat zijn de wettelijke termijnen tijdens het onderzoek?

Rechtshandavingsinstanties moeten het onderzoek staken als er geen strafbaar feit is gepleegd of als de vastgestelde feiten niet voldoende zijn om de verdachte te veroordelen. In alle andere gevallen moeten de rechtshandavingsinstanties, wanneer de feiten voldoende zijn vastgesteld, de verdachte voor de bevoegde rechtbank brengen.

■ Laatste update: 15/09/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de

vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.